№ 53. 15 žniŭnia 1916 h. Cena 5 fen.

HOMAN

BIEŁARUSKAJA WIŁEŃSKAJA CZASOPIŚ

WYCHODZIĆ DWA RAZY U TYDZIEŃ: U AUTORKI I U PIATNICY.

Cena s pierasyłkaj i dastaŭkaj da chaty: na 1 hod—4 m. 80 fen., na ½ hodu—2 m. 40 f., na 3 miesiacy — 1 m. 20 f., na 1 mies. — 40 f.

Adres redakcii: Wilnia, Zawalnaja 7.
Adres administracii i ekspedycyi: M. Stefanskaja 23.

Cena abwieŝtak: na 4-aj staranie za radok drobnymi literami—25 fenig.; drobnyje abwiestki—pa 5 fen. za słowa. Abwiestki ab śmierci—60 fen. za liniejku drobn. drukam.

TELEHRAMY.

U aposzni moment.

14 žniunia.

Zachodni front:

Na pałudni ad darohi Tiepwal-Pozjer anhliczanam udałosia ŭczora ranicaj uwarwacca ŭ naszy pieradnije akopy szyrynioju na 700 metroŭ. Siahońnia u naczy jany wykinuty adtul kontratakaju.

Kala Giujmon massowyje ataki worahoŭ adbity z niezwyczajna ciažkimi ŭ ich stratami. Miž Morepa i Hem adbity dźwie nadta silnyje francuskije ataki.

Kala wioski Flery i fortu Tiogon adbity ataki worahoŭ.

Pry kanale Labasse i ŭ wakolicach Rejmsu—miejscowyje daremnyje ataki patrulcŭ worahoŭ.

Na ŭschodzi ad Bapom u bitwie na pawietry skinut anhlicki bipłan.

Uschodni front:

U wakolicach Skrobowa i la kanału Oginskaho adbito nastupleńnie worahoŭ. Na ŭschodzi ad kanału niamieckije atrady razbili rasiejcoŭ i zrabili ŭ ich mnoha strat.

Kala Zareczcza, nad Stochodam, była udacznaja styczka z nastupaŭszymi worahami.

Silnyje ataki worahoŭ na pałudni ad Brodoŭ krywawa adbity. Iduć nowyje ataki.

Na adrezku Zborow—Koniuchta kontratakaj wykinuty ŭwarwaŭszyjesia atrady worahoŭ. Uziaty 300 pałonnych.

Na zachodzi ad Monasteržyska adbita z wialikimi stratami ataka worahoŭ.

Hłaunaja Kamanda Armii.

Hindenburg na Ukrainie.

WIENA. Abježdžajuczy Wałynski front, hienerał-feldmarszałak Hindenburg adwiedaŭ i Waładzimier-Wałynski. Miestowyje predstaŭniki pryhatawali hienerału-feldmarszałku i jaho naczalniku sztabu, Ludendorffu, pysznaje spatkańnie.

Z aposznich dzion:

11 žniunia.

Zachodni front:

Na fronci Sommy biełyje i roznakolernyje anhliczanie i francuzy wiali daremnyje ataki. Asabliwych prypadkoŭ nie było.

Uschodni front:

Kala Wisznieŭskaho woziera, Smarhoni i Krewa adbity czyślenyje słabyje ataki rasiejcoŭ.

Na pałudni ad Załoža bitwy znaczna razwinulisia. Miž Biełahałowaj i Haradyszczem rasiejskaja ataka zadzieržana niamieckaj kontratakaj. Pry Trościanicy silnyje ataki worahcŭ krywawa adbity. Kala Monasteržyska i Bystrycy worahi ŭ pierewažnych siłach mieli spiersza udaczu, ale paśla strymany kontratakaj. Pierestanoŭka wojsk, patrebnaja s pryczyny rasiejskaho nastupleńnia, adbywajecca dalej.

Kala Žabjej, u Karpatach, adbywajucca daremnyje ataki worahcŭ.

12 žniunia.

Zachodni front:

Miž Tiepwal i Furo wialikije anhlickije siły, katoryje nas atakawali, adbity ahniom, sztykami i kontratakaj. Miž Morepa i Sommaj słomlena zajadłaja ataka francuzoŭ.

Na-prawo ad Maasu adbity silnyje pieszyje ataki francuzoŭ na Tiomon z wialikimi u ich stratami.

Uschodni front:

Kala Strumienia, na zachodzi ad woziera Nobel, na pałudni ad Zareczcza i pry Stochodzi adbity nastupaŭszyje rasiejskije atrady. Uziaty 170 pałonnych i niekolki kulemiotoŭ.

U bitwie na pawietry na poŭnaczy ad Sokula žbit rasiejski aeropłan.

Na pałudni ad Załoža ŭ wieczery iszła silnaja bitwa. Zahadanyje ruchi adbywajucca pawodłuh planu.

U Karpatach, na pałudni ad Žabjej, uziaty 700 pałonych i 3 kulemioty.

13 žniunia.

Zachodni front:

Miž Tiepwal i Sommaj złuczenyje worahi sabrali ŭsie swaje siły dla supolnaho szturma, katoryj byŭ zroblen u naczy na ŭsim fronci. Miž Tiepwal i Giujmon szturm raźbiŭsia z nadta wialikimi stratami. Na pałudni ad Sommy iszli praz usiu nocz ciažkije rakapasznyje bitwy. Kala Morepa jany jeszcze trywajuć. Na pałudni francuskaja ataka na Bjasz była słomlena ŭžo pad naszym ahniom.

Žbit pry Bapom anhlicki bipłan. Paruczyk Frankl, katory žbiŭ woraha, atrymaŭ order „Pour le Merite“.

Uschodni front:

Rasiejskije ataki kala Smarhoni, Lubieszowa, Załoža, Monasteržysk i na zachodzi ad Stanisławowa adbity.

Rezultaty nalotu Ceppelinou.

BERLIN. (W.T.B.). Jak kažuć padarožnyje, pryjechaŭszyje z Anhlii, aposzni nalot Ceppelinoŭ zrabiŭ nadta mnoha szkod. U adnym Hullu zrobleno szkody na mnoha miljonoŭ.

Kryzis minuŭ.

KOLONIJA. Naczalnik sztabu niamieckaj armii na Sommie skazaŭ karespandentu «Koeln. Ztg.“, szto kryzis wialikaho anhlicka-francuskaho nastupleńnia ŭžo minuŭ.

Razhrom Bukowiny i Haliczyny.

KIJEŬ. Hazety piszuć, szto, dziela „wajennych met“, z zaniatych czaściej uschodniaj Haliczyny i Bukowiny wysielajuć narod u rasiejskije koncentracyjnyje tabory na poŭdni Rasiei. Ludziej honiać piechatoj, bo czyhunki zaniaty dla wajennych patreb. Bukowina blizka zusim apuściełа.

Dauhi anhliczan.

LONDYN. U Nižniaj Pałaci minister finansoŭ zajawiŭ:

„Daŭhi anhlickaho kaznaczejstwa na 1 krasawika 1917 hodu dojduć da 70 miljardoŭ marak. My wydajem kožyn dzień na eŭropejskim kontynenci kala 40 miljonoŭ marak.

Ameryka i mir.

LION. „Progres“ pisze, szto amerykanski urad nieoficyalna pawiedamiŭ szwejcarskaho pasła, szto Wilson pryncypialna hatoŭ pracawać dziela miru, ale liczyć, szto ciapieraszni moment dla hetaho błahi.

Aŭstryjackije apawieszczeńnia.

WIENA. (W.T.B.). 10/VIII. *Rasiejski front:* Kala Žabjej naszaje wojsko adbiło rasiejskuju ataku z wialikimi stratami u worahoŭ. Armija hienerała-an-szefa Kewesa ŭ wakolicach Delatynia spatkałasia z worahami. Kala Nižniowa adbita ataka rasiejcoŭ — czaściu ŭ rukapasznaj bitwie. Kala Załoža siahońnia uźnialisia nowyje bitwy. Na poŭnaczy ad czyhunki Sarny-Kowel hramady rasiejcoŭ u dzień i ŭ naczy nastupali cieraz Stochod. Ich szturmowyje kołonny byli adbity pierad naszymi zaharadziami z wialikimi stratami. Straty ich nadta ciažkije.

Italjanski front: My aczyścili miesto Gerc. U aposznich bitwach uziaty ŭ pałon 4100 italjancoŭ. My byli prymuszeny pakinuć 6 harmat. Italjancy ŭczora nasiedali na adrezak Pława. Try szturmy ich byli adbity. Na Tyrolskim fronci czyślenyje ataki worahoŭ u Dołomitach i ŭ wakolicach Pasubio adbity.

21 nasz aeropłan zrabili nalot na Wenecіju i skinuli tam bomb wahoj na 180 pudoŭ. Uźniałosia kala 12 pažaroŭ. Usie latuny wiarnulisia nazad.

WIENA. (W.T.B.). 11/VIII. *Rasiejski front:* Paśla rasiejskich atak, adbitych nami ŭ wostraj bitwie, my adsunuli naszaje wojsko nazad na namieczenyje pazycii s pryczyny pierestanoŭki rasiejskich sił. Rasiejcy zaniali Delatyń, Tyśmienicu i Stanisławow. Na pałudni ad Załoža rasiejskaja ataka wialikimi siłami nami adbita kontratakaj. Kala Trościanicy worahi krywawa adbity.

Italjanski front: Italjancy iznoŭ atakawali znacznymi siłami adrezak Pławy i naszy pazycii na ŭschodzi ad Gercu. Usie ataki adbity.

U naczy z 10 na 11 žniŭnia my zrabili nowy nalot na Wenecіju z dobraj udaczaj. Usie aeropłany wiarnulisia nazad.

Kaniec telehram na 4 stranicy.

Na suczasnyje temy.

Praz ŭwieś toj czas, jak część naszaho Kraju zanimaje niamieckaje wojsko i wajna idzie na naszaj ziamli, nasza hramadzianstwo wielmi czutka prysłuchiwajecca da ŭsich wiestaczęk, jakije iduć s frontu, i trywożna dumaje, kab bajewaja linija nie pasunułasia nazad—na zachod. Hetu trywohu pawialiczywajuć ludzi, katorym dobra tut żyłosia pad maskalami i katoryje z hetaj pryczyny żduć — nie dażducca ich pawarotu: wiadoma, szto ŭ kaho na sercy, toj ab tym i hawore.

Hutarki ak skorym pawaroci maskaloŭ—heta czysta dziciaczyje hutarki: hetak hawaryć mohuć tolki tyje, chto zusim nie razumieje wajennych spraŭ, chto nia wiedaje, jakaja ćwiordaja, mocnaja ściena baronić nas ad hetkaj niespadziewanki. Ale hetyje hutarki wielmi szkodna adbiwajucca na naszych unutrenych sprawach: lohkawiernyje ludzi, bajuczysia, szto maskali, wiarnuŭszysia, zniszczożać usio, szto hramadzianstwo ciapier buduje,—apuskajuć ruki, hublajuć achwotu da pracy, hublajuć enerhiju i siły. I choć užo blizka hod trywaje hetki stan, choć usie praroctwy ab maskaloch akazywajucca falszywymi, choć kożyn dzień nabliżaje nam moment mira,—usio-ž taki jość u nas jeszcze nimała pałachliwych, biezczynnych ludziej.

Para z hetym skonczyć. Czym bliżej da mira, tym bolsz pawinny my pracawać, kładuczy asnowy taho nowaho bytawańnia, jakoje nas żdże. Jaki by ni byŭ los naszaho Kraju, jakaja by ni żdała jaho buduczyna, my ćwiorda wiedajem adno: hramadzianstwo naszaje pawinno wytwaryć u sabie takuju atpornuju siłu, kab nie padacca u złoj doli, a ŭ dobraj — kab tej siłaj zalaczyć rany ad wajny i ułażyć swajo żyćcio tak, jak taho wymahaje karyść naszaho narodu.

Nie razumiejuć hetaho abo zusim ślapyje ludzi, abo worahi naszaho Kraju, katoryje ŭ ciapieraszním ciażkim czasi nia kidajuć swajej staroj raboty — ckawańnia adnej nacii proci druhoj. My wiedajem, szto pamiż aposznimi jość aso by, dobra wiadomyje u hramadzianstwie, katoryje starajucca nie razwiwać krajowyje siły, a ich razbiwać, nie pierebirajuczy ni ŭ jakich sposabach: jak za maskaloŭ jany pisali danosy na „niepryjemnych“ dla ich hramadzkich pracaŭnikoŭ, tak piszuć ich i ciapier, źmianiŭszy tolki adres... Ich hramadzianstwo pry pawaroci spakojnych czasoŭ zaklejmić swajej pahardaj, bo ŭsie ich patajnyje chody buduć raskryty. Ale szkoda, katoruju jany robiać, pakidaje wielmi znacznyje ślady.

Para, kab na heta ŭsim ureszci rasczynilisia woczy.

I. Mieleszka.

„Tutejszy“ i „deutsch“.

My ŭżo nie raz uspaminali ab tym, szto naszy biełarusy, kali ich pytajucca, da jakoj nacii jany prynależać, atkazywajuć: „my — tutejszyje“. I ŭ hetym słowie jany wykazywajuć, szto jany — nie prybłudy u naszaj ziamli, a adwiecznyje żychary jaje, szto inszyje narody — heta czużaziemcy, katoryje raniej ci paźniej pryjszli da nas żyć i asieli miż nami. „Tutejszym“ nazywaje siabie biełarus, kab pakazać, szto jon — nie maskal i nie palak.

Ala dla ludziej, katoryje dobra nia znajuć naszaho narodu i Kraju, hetaje słowo „tutejszy“ niczoha nie haworyć. Jano dla ich zusim niezrazumiełaje i wyzywaje tolki zadziŭleńnie. Na hetym hrunci paŭstajuć hutarki, bytcym u biełarusoŭ zusim nima paczućcia nacyonalnaj asobnaści.

Heta—nie tak. I biełarusy — nie jadyny narod, katory nazywaje siabie „tutejszym“. Mo heta szmat dla kaho budzie niespądziewankaj, ale „tutejszymi“ nazywajuć siabie... niemcy.

„Deutsch“ (niamiecki) — heta staroje giermanskaje słowo, katoraje praz niekolki stalećcioŭ krychu źmianiłosia i znaczyło... „tutejszy“! Hetak nazywali siabie daŭniejszyje giermancy, kab wykazać swaju asobnaść ad susiedzioŭ — hłaŭnym czynam ad rymlan. Hawaryć „deutsch“ aznaczało hawaryć „patutejszamu“, nie pa-łacinie. „Deutschland“ (Niamieczczyna) — znaczyło „tutejszaja ziemla“; żychary jaje, niemcy („Deutsche“) — „tutejszyje“. U czasi prychodu ŭ Niamieczczynu chryścijanstwa paniaćciu łacinstwa prydawali znaczeńnie chryścijanstwa, — hetak sama, jak rasiejcy i ciapier nazywajuć „łacinstwam“ katalickuju wieru.

Hetak baczym poŭnuju analogiju miż imiem, katorym nazywajuć siabie biełarusy, i imiem niamieckaho narodu. Praŭda, treba adznaczyć, szto znaczeńnie słowa „deutsch“, jak «tutejszy», praz mnoha wiakoŭ mało-pa-mału ścierłosia, i ciapier wiedajuć jaho tolki lingwisty,—a narod używaje jaho u znaczeńni „niamiecki“.

Nie-tutejszy.

Liga „inorodcoŭ“ Rasiei.

BERLIN. „Tageblatt“ danosić: „Liga inorodcoŭ Rasiei“ wypuskaje u neutralnaj dzierżawie knihu, katoraja napisana 12 predstaŭnikami „inorodcoŭ“ i maje ŭ sabie apisańnia ich ułasnych pierežywańnioŭ pad rasiejskim knutom. Kniha budzie nazywacca: „Czy wy znajecie Rasieju?“

Patreba szkoł.

Ciapier, kali ładzicca ŭ naszym Kraju zusim nowaje żyćcio, hramadzianstwo prymuszeno samo pracawać nad adbudawańniem taho, szto maskali, adychodziaczy, zrujnawali. Tut na pierszym plani staić sprawa szkoł: dzieci nie pawinny być pakinuty biez nawuki ani na adzin liszni hod.

Piersz, czym namieczać, szto ŭ hetaj sprawi nam treba zrabić, my razhledzim, jak była pastaŭlena narodnaja aświeta za rasiejskich czasoŭ. Na żal, kapitalnaja praca Falborka i Czarnołuskaho „Paczatkowaja narodnaja aświeta ŭ Rasiei“ użo ustareła: jana wydana *u 1902 hadu;* ale u pradmowi da swajej knihi aŭtory kažuć, szto moment, dla katoraho jany prywodziać swaje cyfry, treba liczyć *optymistycznym*, raŭnujuczy da *czarodnych* hadoŭ...

My woźmiem tolki cyfry, katoryje adnosiacca da troch zaniatych niemcami hubernij naszaho Kraju: Wilenskaj, Hrodzienskaj i Kowienskaj — i katoryje pakazwajuć czysło i stan *niżejszych paczatkowych szkoł*.

Ahulnaje czysło niżejszych paczatkowych szkoł u troch pamienionych huberniach, jakoje dajuć Falbork i Czarnołuskij, było ŭ czasi ich dośledoŭ

	szkoł	wuczycieloŭ	wucznioŭ
u miestoch .	1466	1832	35.881
u wioskach .	3881	4017	103.883
razam .	5.347	5849	139.764

Cyfry hetyje na 3 huberni s 4.749.180 życharami (pawodłuch spisu 1897 hodu) — nadta małyje. Ale, kab lepiej paznać tahoczasny stan narodnaj aświety ŭ nas, treba pryraŭnawać hetyje cyfry da czysła życharoŭ pa huberniach i abszaru aposznich — z adnaho boku, da czysła dziaciej (liczaczy ad 7 da 14 hadoŭ) — z druhoha. Hetak budziem mieć:

U miestoch pa huberniach:

	Wilensk.	Hrodziensk	Kowiensk.
Życharoŭ na 1 szkołu . . .	2321	2728	3075
dziaciej ad 7 da 14 hadoŭ na 1 szkołu . .	397	467	526
% wuczniоŭ z ahulnaho czysła dziaciej ad 7 da 14 had .	33,6	24,5	18,4
astawałosia biez nawuki dziaciej ad 7 da 14 had. . . .	27061	35462	21627

U wioskach pa huberniach:

	Wilensk.	Hrodziensk.	Kowiensk.
1 szkoła na kw. wiorst . . .	150,3	88,0	176,6
na 1 szkołu życharoŭ . . .	5362	3379	6725
na 1 szkołu dziaciej ad 7 da 14 had. . . .	918	578	1150
astawałosia biez nawuki dziaciej	210574	198057	219210

I padumać tolki, szto hetki stan byŭ u nas kala 20 hadoŭ tamu nazad! Nia dziwa paśla taho, szto znacznaja bolszaść narodu nia ŭmieje ŭ nas ani czytać, ani pisać. Pawodłuh ahulnaho spisa życharoŭ 1897 hodu pracent hramatnych u Wilenskaj, Hrodzienskaj i Kowienskaj huberniach byŭ hetki:

	% hramatn. mużczyn	% hramatn. žanok
Wilensk. . .	34,8	23,0
Hrodziensk. .	38,4	19,6
Kowiensk. .	42,8	41,4

Ad czasu wychadu ŭ świet statystycznych dośledoŭ Falborka i Czarnołuskaho czysło szkoł, treba pryznacca, znaczna uzrasło, ale nie na hetulki, kab pierehnać pryrost nasialeńnia. U pradmowie da 4 tomu swajej pracy pamienionyje aŭtory kažuć, szto na ŭsiu Rasieju, kab akuratna zdawoliwać patreby narastaŭszaho nasialeńnia, trebało sztohod atkrywać (pry szkolnym wieku ad 7 da 14 hadoŭ) 5082 nowych szkoł, a prynamsi, prynimajuczy 4-ch hadowy uczebny peryod, 2606 szkoł. Tymczasam za razhledżenyje imi hady prawicielstwo atkrywało, siarednim likam, 1700 szkoł u hod, dyk kali ŭ czarodnyje hady pałażeńnie aświety nie pahorszyłosia, dyk jano i nie mahło znaczna palepszycca.

Z hetaho baczym, szto ciapier, pry naładżeńni nowaho szkolnaho żyćcia ŭ naszych ziemlach, nielha apiracca na tym, szto było za rasiejcoŭ. Rabotu hetu treba paczynać ad samych asnoŭ, i pierad nami staić wielmi surjoznaja zadacza: wyjaśnić, u jakoj miery patrebny ŭ naszym Kraju paczatkowyje narodnyje szkoły pry ciapieraszním stanie nasialeńnia.

A. N.

U Wilni i wakolicach.

× **Da wuczycieloŭ.** U najbliżejszym czasi patrebny na wyjezd w uczycieli i wuczycielki dla narodnych szkoł, katoryje mahli by wuczyć dziaciej pa-biełarusku. Zajaŭlacca treba ŭ Kamiteci Biełaruskaho T-wa pomaczy paciarpieŭszym ad wajny ŭ Wilni, Wilenskaja wul. № 33, szto dzień ad 3 da 5 hadz. paabiedzi.

Nie-wilenskije mohuć zwiertacca pocztaju. Pry hetym pawinno być napisano, ci skonczyli jakuju szkołu i ci ŭżo dzie-koleczy wuczyli.

× **Nawuka relihii ŭ biełaruskich szkołach.** Ks. Administratar zajawiŭ, szto hetymi dniami buduć naznaczeny ksiandzy, katoryje buduć wuczyć relihii dziaciej u biełaruskich szkołach.

Pa zahadu Naczalnika Upraŭleńnia, inspektaram wykładu katalickaj relihii u wilenskich szkołach naznaczen prafesar duchoŭnaj seminaryi, Cichonski.

× **Wystaŭka rabotnych damoŭ** maje ŭżo swaju historyju. Byli na joj dahetul 3074 asoby. Ahulny dachod s pradadzienych reczej i z biletoŭ za ŭchod—kala 13.000 marak. Zakazoŭ jość na 4.000 m.

× **U biełaruskim addzieli** na wystaŭcy rabotnych damoŭ wystaŭleny nadta pieknyje znamienityje słuckije pajasy — szaŭkowyje i tkanyje zołatam.

Biełaruski addzieł skora manicca wystawić hanczarskije wyraby z hliny — ŭ biełaruskim stylu. Reczy hetyje buduć wyrablać u Wilni.

× **U t-wie lekarskaj i spażyŭnaj pomaczy.** Kryzis iznoŭ prynimaje wostruju formu. Byt ambulatoryi t-wa, katoraja darma daje lekarskuju pomacz, leki i małako biednym chworym, wisić na wałasku. Miesiac lipień udałosia pierażyć tolki s prypadkowaj achwiary 1000 marak.

Wilenskaje hramadzianstwo na ŭsie pryzywy ab pomaczy nie atklikajecca, chacia ambulatoryja pamahaje chworym biez rożnicy wiery i nacii. A mo' jak raz heta i jość pryczyna nieachwoty zarażenaho nacyonalizmam hramadzianstwa paddzierżać hetu patrebnuju, karysnuju rabotu?!

× **Apał na zimu.** Miestowaje upraŭleńnie Wilni pryhatawało na zimu na apał drewo, rachujuczy ad 1¼ da 1½ kub. metra na duszu. Kamu treba bolsz apału, toj pawinien sam ab jaho parupicca. Miesto pradaje kub. metr na miejscy za 9.50 m., a z dastaŭkaj da domu — 12.50 m.

× **Addzieł padatkoŭ** miestowaho upraŭleńnia pieraniesien z domu № 3 pry Dominikanskaj wul. u dom Beirata, Dominikanskaja 2. Zatoje część addzieła spażyŭnych praduktoŭ z domu Beirata pieraniesiena u dom № 3 pry Dominikanskaj wul. Usie sprawy ab padatkach rażbirajucca ciapier ŭ d. № 2 pry Dominikanskaj wul., a ŭsie spażyŭnyje sprawy—ŭ d. № 3 pry Dominikanskaj wul., II etaż.

× **Pradaża skury.** Miestowaje upraŭleńnie iznoŭ atrymało partiju skury roznych sartoŭ, katoraja pradajecca tolki szaŭcom. Jany mohuć jawicca u aŭtorak, 15 żniŭnia, ad 4 da 6 hadz. paabiedzi u addzieł spażyŭnych praduktoŭ pry Hradanaczalniku.

× **Abwiestki ab moratorium'ach.** U dadatku da „Wilnaer Ztg.“ wyjszli abwiestki ab źmieni moratorium'oŭ, naznaczenych rasiejskim prawicielstwam. Abwiestki nadrukowany ŭ-wa ŭsich krajowych mowach, u tym liku, razumiejecca, i pa biełarusku.

× **Kurs rubla:** oficyalny—1.75 m.; u bankach—pradajuć pa 1.93 m., kuplajuć—pa 1.89 m.

× **Za naruszeńnie ustanoulenych cen** pakarany: sielanin Franciszak Mackiewicz u Nowosiołkach, sielanka Ahata Sobolenskaja u Horach, sielanka Anna Sobolskaja u Jarankach i wilenskije tarhoucy i tarhouki: Besia Helfer, Ihnat Zwiedrynski, Boruch Chejfiec, Franciszak Gisejda, Wacław Horoch i Dora Bernsztejn.

× **Prapauszyj chłopiec.** 9 žniunia kala pałudnia prapau chłopczyk 4-ch hadou, Jan Galis, s kwatery 13 u domie № 13 pry Piunaj wulicy. Chto ab im szto wiedaje, nichaj pawiedomić Uprauleńnie Niamieckaj Palicii, Dominikanskaja 3, pakoj 18.

× **S suda.** Zasudženy 15 marca za ubiustwo brata Foliks Zarakouski z dwara Soleniki, kala Wilni, na śmierć u tuju sieradu akružnym sudom s pryczyny niedastaczy dowodou apraudan.

ZUSIAHO KRAJU.

Z Biełastockaho žyćcia.

BIEŁASTOK. Kab zmabacca s ciažkim pałažeńniem, katoraje złažyłosia paśla atchodu rasiejcoŭ, zrujnawaŭszych fabryki i strymaŭszych ekonomiczny ruch, tut atkryŭsia sajuz pramyszlenikoŭ i kamersantoŭ dziela zaszczyty swaich interesoŭ, ustrojstwa informacyjnaho biuro, naładžeńnia ŭzajemnaho kredytu i t. d. Czysło czlenoŭ—kala 500.

BIEŁASTOK. U aŭtorki i piatnicy oficyalna naznaczen post. U hetyje dni pak stracham sztrafu zabaronieno pradawać i kuplać miaso.

BIEŁASTOK. Wydan prykaz, szto u 11 hadz. wieczera ŭsie dźwiery pawinny być zaczynieny. Za niesłuchmianaść karacimuć sztrafam.

BIEŁATOK. Tut naruszena była najwyszejszaja cena na rybu: zamiest 80 fen. uziali 1.40 m.

U wakolicach usio jeszcze kraduć kaniej.

BIEŁASTOK. Na Zialonaj wul. wykryta patajnaja bojnia u adnej kabiety. U jej było wielmi brudna.

Straszennaja śmierć.

HRODNA. Straszennaj śmierciu pahib Winceś Waszkiewicz, 3 hadoŭ, pry Tatarskaj wul. d. № 24. U tuju piatnicu jon uwaliŭsia ŭ jamu atchožaho miejsca i tamaka utapiŭsia. Hetaje straszennaje zdareńnie jeszcze raz adznaczywaje prymityŭnaść ustrojstwa atchožych miejsc u Hrodni.

Ubiŭstwo baćki.

NIETUPA, ŭ wakolicach Krynak. U naczy s 15 na 16 maja byŭ zabity 75-hadowy sielanin Stanisłaŭ Nietupski. Biełastocki akružny sud u sprawi ab heta zasudziŭ syna zabitaho, Jana, za ubiŭstwo baćki na śmierć. Druhi syn, Bronisłaŭ, 17 hadoŭ, Franciszek Karpinski i Bronisłaŭ Nietupski (z druhoj siamji), katoryje pamahali ubiŭcy i nie zajawili ab im, zasudženy kožyn na 1 hod u wastroh.

Za wymahańnie hroszy.

IWJE. Handlar Mendel Lewin za wymahańnie u adnaho chłopca z Lidy hroszy pad stracham wydać jaho kražu, ab katoraj Lewin wiedaŭ, zasudžen na $1^{1}/_{2}$ hodu ŭ wastroh.

U Koŭni.

KOUNA. Dziaciuki Ramanoŭski, Karpowicz i Baroŭski ŭleźli ŭ naczy u kramu kołonialnych tawaroŭ Cejtlina i ukrali bolsz jak na 1.000 marak dabra, a paśla pierepradali roznym tarhoŭcam za na śmiech małyje hroszy. Dziaciukoŭ aresztawali i addali pad sud za kražu, a tarhoŭcoŭ—za kuplu kradzienaho.

KOUNA. „Kown. Ztg.“ pryzywaje publiku zaniacca suszeńniem na zimu jabłykoŭ i hrusz.

Spadczyna pa rasiejcach.

SUWAŁKI. Tut znojdzieny niekolki pakunkoŭ z rasiejskimi mundzirami, sałdackimi botami i inszymi reczami. Atkul jany, niet wiedama.

Krywawaja bitwa.

NOWINA, Kalwaryjsk. paw. Piaciora chłapcoŭ wiertalisia ŭ naczy paśla hulni ŭ karty da chaty. Na darozi spatkalisia z druhimi chłopcami i paczali bicca. Adzin z ich byŭ zabity udaram kamnia. Hrodzienski akružny sud zasudziŭ hłaŭnaho kanawoda ich u wastroh na 2 hady, a resztu—ad 1 da 2 hadoŭ.

Ubiŭstwo.

LIBAWA. Prakuror libaŭskaho akružnaho suda apawieszczaje: „U wieczery 1 žniŭnia h. h. byŭ padpalen chutar Putel, Hasenpockaho paw., ciažka zranieny haspadynia i jaje daczka i zabit waźnica. Pada zrewajecca ŭ hetym Maciej Darson, 24 hadoŭ, z Esserna, i dwa druhije dziaciuki kala 20 hadoŭ. Naczalnik upraŭleńnia Kurlandii sulić 1000 marak za wiedamaści ab ubiŭcach“.

Nowyje boty.

LIBAWA. Tut kabiety robiać boty s sznurkoŭ, padbiwajuczy ich padoszwami. Kažuć, szto hetkije boty dawoli mocnyje.

WIESTKI Z RASIEI.

—s—

Z hramadzkaho žyćcia.

Puryszkiewicz kratajecca.

PIECIARBURH. Sajuz Archanioła Michała rassyłaje hramadzkim pracaŭnikom i wuczonym ad krajnich prawych da prawaho kryła kadetoŭ zaproszeńnie, kab razam naładzić kamitet dziela padhatoŭki umowy ab miry. Zaproszeńnie padpisano czlenam Has. Dumy Puryszkiewiczem. Dumajuć, szto heta zroblenο pa zahadu prawicielstwa.

Nastrajeńnia hramadzianstwa.

KOPENHAGA. Amerykanski fabrykant, katory jeździŭ pa Rasiei, apawiedaje:

Hramadzianstwo pierekonano, szto Rasieja nia wydzieržyć nowaho zimowaho pachodu. S pryczyny kiepskaj orhanizacii i biazmiežnych spekulacij panuje staszennaja biednaść. U miestoch, s pryczyny niedastaczy małaka, pamiraje straszeńnie mnoha dziaciej pry hrudziach. Ab razhromi Niamieczczyny nichto nia dumaje.

Atstaŭka Barka (?)

PIECIARBURH. Jość czutki, szto minister finansoŭ Bark, wiarnuŭszysia s padarožy zahranicu, nia budzie spaŭniać swaich pawinnaściej. Naślednikam jaho nazywajuć hasudarstwienaho kantralera Pakrowskaho, katory ćwiorda staić za finansowuju niezaležnaść Rasiei ad jaje sajuźnikoŭ.

Padaroža Sazonowa.

SZTOKHOLM. Kažuć, szto Sazonow źbirajecca u Anhliju. Jon atrymaŭ ad Greja, cieraz ruki anhlickaho pasła, telehramu, ŭ katoraj wykazywajecca žal s pryczyny jaho adstaŭki.

Unijatki biez imszy.

Kamitet usierasiejskaho tawarystwa apieki nad kabietami zwiarnuŭsia da pradsiedaciela rady ministroŭ s prośbaj ab palepszeńni pałažeńnia žanok, wysielenych z Haliczyny i druhich miejsc. Miž inszym, kamitet adznaczywaje, szto miž hetymi žonkami jość wielmi mnoha unijatak, katoryje žalacca, szto kijeŭskije duchoŭnyje ŭłaści nie pazwolili unijackim światszczenikam atpraŭlać dla ich imszu u prawasłaŭnych cerkwach.

Z žyćcia Ukrainy.

WIENA. Siahońnia prybyli wymienienyje założniki miesta Lwowa. Miž imi—dyrektar ukrainskano strachawoho tawarystwa, Fedak. Marszałak ahulnaho ukrainskaho sajuza, Lewickij, witaŭ prybyŭszych, katoryje skazali, szto ukraincy ŭ Rasiei wierać u skory kaniec wajny. Narod u Kijewi cierpić biadu.

Abarona „starca“.

MASKWA. „Russk. Sł.“ pisze, szto Makarow, minister unutrenych spraŭ, cyrkularam zabaraniŭ usim hazetam pisać szto-koleczy ab „starcu“ Rasputinie.

Kala pažaru ŭ Babrujsku.

Ab pažary ŭ Babrujsku, ab katorym my užo pisali, my dawiedalisia hetkije padrobnaści.

Cieraz Babrujsk u tym hadu, ŭ czasi atstupleńnia rasiejcoŭ, pasyłalisia hramady narodu, wysielenaho z rodnych miejsc. U Babrujsku byŭ ustrojen addzieł „Tatjaninskaho“ Kamitetu, katory razdawaŭ padmohu wysialencam i wydaŭ na heta 27 miljonoŭ rub. Centralny Kamitet niekolki razoŭ trebawaŭ ad babrujskaho addziełu akuratnaj sprawozdaczy ab razdadzienych hraszach i reczach, ale jaje nie słali. 19 lipnia (st. st.) u Babrujsk pryjechaŭ prync Oldenburski, katory zawiedywaje usiemi dabraczynnymi ustanowami; jon byŭ i u addzieli Tatjaninskaho kamitetu, katory zanimaŭ niekolki damoŭ—cełу kwartał. 22 lipnia na ranicy uźniaŭsia pažar u kancelaryi addziełu, katory skora abchapiŭ i susiednije budoŭli. Zhareli ŭsie dakumenty i dzieławodztwo addziełu, a tak-že składy jaho. Aprycz taho zhareło mnoha damoŭ prywatnych asob, sumiežnych s składami.

Wiestka ab hetym zara dajszła da Pieciarburha. Tam zusim atkryta apawiedajuć, szto heta byŭ padpał, zrobleny zatym, kab ukryć wialikije rastraty hroszy i reczej. Ŭraz že była posłana ŭ Babrujsk kamisija, kab razhladzieć hetu ciomnuju sprawu.

Kala wajny.

Atstaŭka Kuropatkina.

PIECIARBURH. (P.T.A.) Hienerał Kuropatkin, katory byŭ hłaŭ-

Č czytajecca, jak CZ; Š—jak SZ.

Relacja ab zjezdzi u Lozannie.

(Hl. № 52 «Homana»).

Tolki u 1905 h. biełarusy, razam z druhimi narodnaściami Rasiei, zdabyli prawo druku u swajej mowie. Nia hledziaczy na prost trudny da wiery narodny 110-letni ucisk, z wychadam u świet pieršaho arkuša biełaruskaj hazety na klič jaje adazwałosia mnoha świadomych biełarusoŭ. Za 10 hadoŭ, da 1915, biełarusy zdoleli stwaryć swaju literaturu, wysunuć s pamiž siabie paetyčnyje i literaturnyje talenty, arhanizawać nacyonalnyje, kulturnyje i palityčnyje arhanizacii. Da pačatku wajny biełarusy mieli 7 časopisoŭ („Naša Niwa“, „Maładaja Biełaruś“, „Sacha“, „Łučynka“, „Ranica“, „Krapiwa“, „Naša Dola“); 4 wydawiectwy knih i niekolki pazyčkowych i spažywieckich tawarystw; sietku wiaskowych narodnych bibliotečak. Ale konstytucyjnaja Rasieja, aprača druku ŭ biełaruskaj mowie, nie dała nijakich inšych nacyonalnych prawoŭ biełarusam: zakon zabaraniaŭ pačatkowaje nawučańnie u biełaruskaj mowie, wiaskowyje biełaruskije bibliotečki pawinny byli istnawać tajna. Wypisywańnie biełaruskich časopisoŭ zabaraniali swaim służačym až try wiedamstwy: wajennaje, duchoŭnaje i aświetnaje. Zatoje u konstytucyjnaj Rasiei ŭ dubelt pamnožena była abrusicielnaja rabota pry pomačy usiej prawicielstwienaj mašyny i niemałych hrašawych zatrat dziela hetaj mety. Biełarusoŭ wučycieloŭ, ustroiŭšych sajuz dziela zdabyćcia prawoŭ biełaruskaj mowie u pačatkowaj školi, rasiejskaje prawicielstwo karało, i inšyje z ich dahetul znachodziacca u administracyjnaj ssyłcy u Sibiry. Biełarusy nia mieli swajho predstaŭnika ŭ dzieržaŭnaj Dumie, dziakujučy asobnaj, apracawanaj dla Biełarusi, wybarnaj systemi. Biełaruskaja mowa dahetul wykinuta s cerkwi i kaścioła. Da apošnich časoŭ hasudarstwienaja ziamielnaja palityka kirawałasia da kolonizacii Biełarusi maskalami, a katalikom biełarusam zabaraniałosia kuplać ziamlu, być čynoŭnikami i rabić akcyjnyje tawarystwy.

Kali pačałasia wajna—biełarusy arhanizawali „Biełaruskaje Tewarystwo pomačy paciarpieŭšym zd wajny“. Tawarystwo hetaje dawało pomač paciarpieŭšym sa skupych prywatnych achwiar, daloka nia roŭnych narodnaj biadzie. Prawicielstwo rasiejskaje pryniało paradak akazwańnia pomačy praz nacyonalnyje dziela hetaj mety orhanizacii i dawało dawoli solidnuju pomač usim paciarpieŭšym ad wajny narodnaściam, aprača tolki adnych biełarusoŭ. A ŭ toj samy čas prawicielstwo wysielało z roznych akolic Biełaruskich sielan, paliło dabro na niwach, chaty i haspadarskije budynki. Wysialencoŭ adsoŭwała piered saboj adstupaŭszaja armija, administracija kirawała ich u paŭnočnuju i uschodniuju Rasieju. Dzie-tak-že časta wiaźli u prytułki dziela abrusieńnia. Usiaho sahnany z baćkaŭščyny kala 300 tysiač biełarusoŭ.

Blizka užo hod niamiecka-rasiejski front znachodzicca pieŕeważna na biełaruskaj ziamli, i biełarusam prychodzicca wynasić uwieś cižar wajny, padlehajučy poŭnaj ekonomičnaj ruinie i kulturnamu zastoju. Ale jak ni ciažki perežywanyje nami warunki, jany pazwalajuć nam pieršy raz za 120 hadoŭ niawoli raskryć pierad kulturnym świetam naše biespraŭnaje pałažeńnie u Rasiejskaj dzieržawi, pazwalajuć nam šukać u kulturnych narodoŭ świetu spačućcia i abarony našych čeławiečych i kulturna-narodnych prawoŭ i karmicca nadziejej, što jaki-b ni byŭ kaniec wajny, kulturnyje narody świetu pamohuć abaspiečyć Biełarusam takuju paŭnatu kulturnych i palityčnych prawoŭ, katoraja daść našamu narodu zmohu wolna razwiwać swaje duchoŭnyje i materjalnyje siły, daść zmohu stacca nam wolnymi haspadarami swajho kraju.

Biełaruskaja delehacija.

Lozanna 1916 h. 27/VI.

Paśla deklaracii biełaruskich delehatoŭ wystupało ješče niekolki nacij. U kancy zjezd prystupiŭ da apracawańnia rezolucii zjezdu. Pryniaŭšy rezoluciju, zjezd zakryŭsia na treci dzień—29 červienia.

nakamandujuczym na paŭnoczna-zachodnim fronci, naznaczen Turkiestanskim hienetał hubernataram.

Kala naznaczeńnia Hindenburga.

PARYŽ. Paryžskije hazety danosiać s Pieciarburha, szto naznaczeńnie Hindenburga hłaŭnakamandujuczym na Ŭschodzi wyzwało tut wialikaje ŭražeńnie.

„Excelsior“ nazywaje Hindenburga «starym lisam s Torna», katory zadaść Brusiłowu i Aleksiejewu surjoznuju zadaczu.

Niamiecki nalot.

BERLIN (W.T.B.). Na rasiejskije stancii dla latunoŭ u Arensburgu i Lebara, na o. Ezeli, zroblen nalot niamieckich latuczych eskadr. Angary u Arensburgu szmat paciarpieli. Strecha zusim zrujnawana. Usie latuny wiarnulisia nazad.

Rasiejcy u Sałonikach.

SAŁONIKI. Czysło wysadženych tut 30 lipnia rasiejskich wojsk, jak każuć, dachodzić da 8 tysiacz dusz. Razam z wojskam, katoraje jeszcze padwiazuć, jany buduć stanawić adnu rasiejskuju dywizyju.

Z usiaho świetu.

5-miljonnaja rastrata.

BUKARESZT. Dawiereny rumynskaho uradu, marszałak biržewoha kamitetu Žilotti rastraciŭ 5.100.000 frankoŭ, katoryje jon pawinien byŭ wypłacić czužaziemnym pocztam pawodłuh pierekazoŭ. Rastraty rabilisia dwa hady.

Uzryŭ fabryki.

BUKARESZT. U czasi uzrywu fabryki porachu i arużža ŭ Dudesti, ad katoraho zhareli 10.000 kilo efiru i 6.000 kilo spirtu, zhinuło 125 dusz.

TEŁEHRAMY.

Austryjackije apawieszczeńnia.

WIENA. (W.T.B.). 12/VIII. *Rasiejski front:* (hl. niamieckaje apawieszczeńnie s taho-ž dnia).

Italjanski front: U dalinie Wippach adbity ataki italjancoŭ. Na ŭschodzi ad Gerca my adbili silny szturm i ŭziali ŭ pałon 10 aficeroŭ i 140 sałdatoŭ. Na Tyrolskim fronci naszy patruli ŭziali 89 pałonnych, u tym czyśle 5 aficeroŭ, i 1 kulemiot.

WIENA. (W.T.B.). 13. VIII. *Rasiejski front:* Kala Worochwy naszaje wojsko udzierżałosia, nia hledziaczy na nowyje zajadłyje ataki. Na zachodzi ad Stanisławowa ŭ zajadłaj bitwie ŭ dzień i ŭ naczy atkinuty dźwie rasiejskije dywizii. Na zachodzi ad Załoža armija Bem-Ermoli iznoŭ zadzierżała rasiejskije massowyje szturmy. U wakolicach Brodoŭ žbit u worahoŭ „Albatros“. Na Wałyni i na Stochodzi bitwy spynilisia. Tut u aposznich wialikich atakach rasiejskaja hwardija miela jeszcze wialikszyje straty, czym inszaje wojsko worahoŭ.

Italjanski front: Italjancy atakawali ŭwieś nasz front pamiž morem i Monte Gabriele. U wielmi wostrych bitwach italjancy nastupali siem razoŭ na ŭschodzi ad Gerca. Usie ataki adbity.

Ad paczatku italjanskaho nastupleńnia my ŭziali ŭ pałon 5000 sałdatoŭ i bolsz 100 aficeroŭ.

U naczy na 13 žniŭnia naszymi latuczymi eskadrami zusim zrujnawany aerodrom u Wenecii. Połymia szybało ŭwierch na 500 metroŭ.

Druhaja eskadra abkidała bombami aerodrom Gorgo. Widać było niekolki pażaroŭ. Usie aeropłany wiarnulisia nazad.

Z Irlandii.

AMSTERDAM. U dzień pawieszeńnia Kazementa ŭ Dublinie byli wialikije biezparadki. Irlandija była zusim adrezana ad świetu. Czužaziemcam zabaronieno ŭježdžać u Irlandiju. Makswell, hłaŭnakamandujuczy u Irlandii, hraziŭ padacca u atstaŭku, kali Kazementa nie pakarajuć śmierciu. Irlandzkije pałki uziaty s frontu proci niemcoŭ s pryczyny niedawierja da ich.

DUBLIN (W.T.B.). Irlandzkaja nacyonalnaja liga wybrała dziela demonstracii za swajho marszałka na czarodny hod Džona Maknella, katory za prynależnaść da irlandzkaho paŭstańnia zasudžen u wastroh na ŭsio žyćcio.

Tymczasowy marszałak—katalicki ksiondz skazaŭ u swajej pramowi, szto jon lepsz chacieŭ by być katarżnikam, czym anhlickim karalom.

Paśla schod pryniaŭ rezolucyju, ŭ katoraj wykazywaje swaju paszanu achwiaram paŭstańnia.

AMSTERDAM. R.-katalicki biskup u Limeryku (u Irlandii) apublikawaŭ pratest proci anhlickaho patryotyzmu. Pawodłuh jaho słoŭ, Irlandija aburena wierałomstwam i niesprawiedliwaściu anhlickaho prawicielstwa i nia chocze słuchać ab anhlickim patryotyźmie.

Mižnarodny rabotnicki ruch.

Atstaŭka ministra-trudawika.

LONDYN. Marszałak anhlickaj partii trudawikoŭ, byŭszyj ministram narodnaj aświety, admowiŭsia ad ministerstwa. Jon astaniecca, adnak, u gabinecі ministroŭ, jak predstaŭnik rabotnickaj partii.

Paminki pa tawaryszach.

MIŁAN. Socyalisty i prafesyonalnyje sajuzy ustroili tut paminki pa zabitych na wajnie tawaryszach. Socyalist Terrati hawaryŭ proci wajny.

Žadańnie francuskich socyalistoŭ.

BERN. Socyalistycznaja hazeta „Humanité“ pamieszczaje rezolucyju mienszaści socyalistycznaj partii Francii, ŭ katoraj wystaŭleno žadańnie, kab byli apawieszczeny wajennyje mety francuskaho prawicielstwa i sajuźnikoŭ, a tak sama žadańnie pasrednictwa.

ABWIESTKI.

Elektro-monter —słužyu piersz. na czyhunncy— pryjmaje roznyje ustanouki elektryczna-ho aświetleńnia. Adres: Ostrabramskaja, 26, kw. 5, — Adam Strelczunas.

348. Hamburskaja Uradowaja Loteryja.

100000 losoŭ, 46020 wyihryszoŭ 8 wialikich premij. Na rozybrysz naznaczeny **Wyihrywaje blizka kożyn druhi los.**

13 Miljonou 731000 Marak.

Najwyszejszy wyihrysz u najszczaśliwszym prypadku:

Adzin Miljon Marak.

Najwyszejszy wyihrysz može być

Mark 900 000 / „ 890 000 | Mark 880 000 / „ 870 000 | Mark 860 000 / „ 850 000 | Mark 840 000 / „ 830 000 | Mark 820 000 / „ 810 000

Spis wyihryszou i premij Uradowaj Hambūrskaj Loteryi:

Premija I	Marak 500 000	=	Marak 500 000
Premija II	„ 300 000	=	„ 300 000
1 wyihrysz	„ 200 000	=	„ 200 000
„	„ 100 000	=	„ 100 000
„	„ 90 000	=	„ 90 000
1 premija	„ 80 000	=	„ 80 000
1 wyihrysz	„ 80 000	=	„ 80 000
1 premija	„ 70 000	=	„ 70 000
1 wyihrysz	„ 70 000	=	„ 70 000
1 premija	„ 60 000	=	„ 60 000
1 wyihrysz	„ 60 000	=	„ 60 000

1 premija	Marak 50 000	=	Marak 50 000
1 wyihrysz	„ 50 000	=	„ 50 000
1 premija	„ 40 000	=	„ 40 000
1 wyihrysz	„ 40 000	=	„ 40 000
1 premija	„ 30 000	=	„ 30 000
1 wyihrysz	„ 30 000	=	„ 30 000
7 wyihryszoŭ	„ 20 000	=	„ 140 000
3 „	„ 15 000	=	„ 45 000
16 „	„ 10 000	=	„ 160 000
1 wyihrysz	„ 7 500	=	„ 7 500
1 „	„ 6 000	=	„ 6 000
56 wyihryszoŭ	„ 5 000	=	„ 280 000

2 wyihryszy	Marak 4 000	=	Marak 8 000
128 „	„ 3 000	=	„ 384 000
2 „	„ 2 500	=	„ 5 000
212 „	„ 2 000	=	„ 424 000
5 „	„ 1 500	=	„ 7 500
525 „	„ 1 000	=	„ 525 000
639 „	„ 500	=	„ 319 500
150 „	„ 400	=	„ 60 000
90 „	„ 300	=	„ 27 000
44174 „	„ 250, 220, 200, 175, 150 125, 100, 75 i 35		

Aprycz taho **100000 darmowych** pa 10 marak.

Loteryja maje 7 kłasou.

Cena oryhinalnaho losu I klasu razam z niamieckim herbowym zboram:

| 1/8 oryhinalnaho losu M. 1.25 | 1/4 oryhinalnaho losu M. 2.50 | 1/2 oryhinalnaho losu M. 5.— | 1/1 oryhinalnaho losu M. 10.— |

Rozyhrysz **I. klasa** adbudziecca **11 i 13 kastrycznika 1916 h.**

C. F. GOTTLOB, Lotterie-Büro, HAMBURG, ELEBEKEN 2.

Szansy na wyihrysz — hetkije wialikije, szto treba kożnamu horacza radzić ihrać na Hamburskaj Uradowaj Loteryi. Niwodnaja inszaja loteryja nie daje hetkaho wysokaho wyihrysza! Užo ŭ pierszym kłasie wyihrać na ceły los za 10 marak u najlepszym prypadku 50.000 marak. U czarodnych kłasach szansy na wyihrysz rastuć i dachodziać u najlepszym prypadku da

M. 1000 000 u aposznim kłasie!

Ja ŭžo mieŭ nadta czastuju pryjemnaść wypłaczywać maim klijentam najwyszejszyje wyihryszy.

Auftrags-Brief
an das Lotterie-Büro
C. F. Gottlob in Hamburg 36.
Ersuche um Zusendung von
_____ Los _____
der garantierten Hamburg. Staats-Lotterie.
Den Betrag dafür:
Mk. _____
erhalten Sie anbei — erhalten Sie gleichzeitig per Postarweisung—wollen Sie per Nachnahme erheben
(Niežadanaje treba pierec̆yrrknuc).

Grösster Gewinn 7. Klasse evt. Mk. 1000000
Imia: _____
Prafesij: _____
Miesto žyćcia: _____
Pacztowyj okruh: _____
Zamietka _____
W. H.
Prosim ab akuratny adres.

Drukawana u drukarni M. Kuchty. Wydawiectwo «Homan». Redaktar W. Łastoŭski.